P9_TA(2021)0162

Přístup k testům na COVID-19 a jejich cenová dostupnost

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 29. dubna 2021 o přístupu k testům na COVID a jejich cenové dostupnosti (2021/2654(RSP))

(2021/C 506/16)

Evropský parlament,

— s ohledem na článek 3 Smlouvy o Evropské unii,

— s ohledem na články 4, 6, 9, 114, 153, 168, 169 a 191 Smlouvy o fungování Evropské unie,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,

— s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. března 2021 o rámci pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování, testování a uzdravení za účelem usnadnění volného pohybu během pandemie COVID-19 (digitální zelený certifikát) (COM(2021)0130),

— s ohledem na stávající mezinárodní předpisy v oblasti zdraví,

— s ohledem na doporučení Komise (EU) 2020/1595 ze dne 28. října 2020 o strategiích testování na COVID-19, včetně použití rychlých testů na antigen ([1]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států ([2]),

— s ohledem na doporučení Rady ze dne 21. ledna 2021 o společném rámci pro používání a validaci rychlých testů na antigen a vzájemné uznávání výsledků testů na COVID-19 v EU ([3]);

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že každý občan Unie má s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a v opatřeních přijatých k jejich zavedení ([4]) právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států;

B. vzhledem k tomu, že účinné testování je jedním z rozhodujících nástrojů k omezení šíření viru SARS-CoV-2 a jeho variant a ke zjišťování infekce a omezení izolačních a karanténních opatření a že bude hrát i nadále klíčovou úlohu při usnadňování volného pohybu osob a zajišťování přeshraniční přepravy a přeshraničního poskytování služeb v průběhu pandemie;

C. vzhledem k tomu, že ke sledování epidemiologické situace a rychlému zjišťování vzniku nových variant původce onemocnění COVID-19 je naprosto nezbytné zajistit dostatek testů a kapacit k jejich sekvenování;

D. vzhledem k tomu, že Komise navrhla v rámci Evropské zdravotní unie legislativní balíček předpisů;

E. vzhledem k tomu, že se přístup k těmto testům a jejich cenová dostupnost mezi jednotlivými členskými státy významně liší, zejména pokud jde o dostupnost bezplatných testů pro pracovníky v první linii, včetně pracovníků ve zdravotnictví, ve školách, na univerzitách a v zařízeních péče o děti;

([1]) Úř. věst. L 360, 30.10.2020, s. 43.
([2]) Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77.
([3]) Úř. věst. C 24, 22.1.2021, s. 1.
([4]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77).

Čtvrtek 29. dubna 2021

F. vzhledem k tomu, že Komise navrhla za účelem usnadnění volného pohybu během pandemie onemocnění COVID-19 rámec pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování, testování a uzdravení (certifikát EU týkající se onemocnění COVID-19);

G. vzhledem k tomu, že tento certifikát by usnadnil volný pohyb občanů a rezidentů EU; vzhledem k tomu, že mnoho členských států stále požaduje, aby osoby cestující na jejich území podstoupily před příjezdem nebo po něm test na COVID-19;

H. vzhledem k tomu, že do doby, než vstoupí nařízení o uvedeném certifikátu v platnost, nebudou ještě proočkováni všichni občané a rezidenti EU, a to buď proto, že jim ještě nebyla nabídnuta vakcína, nebo proto, že nemohou či nechtějí být očkováni, a že proto budou z hlediska volného pohybu odkázáni na certifikáty dokládající provedení příslušného testu nebo uzdravení;

I. vzhledem k tomu, že nedílnou součást plánovaných certifikátů EU týkajících se onemocnění COVID-19 tvoří testy založené na amplifikaci nukleových kyselin (NAAT) uvedené na seznamu vytvořeném na základě doporučení Rady ze dne 21. ledna 2021;

J. vzhledem k tomu, že náklady na testy, nejisté pracovní podmínky a omezený přístup k zákonné ochraně vedou k tomu, že se sezónní pracovníci potýkají se zvláštními problémy, pokud jde o testování a domácí izolaci ve prospěch veřejného zdraví;

K. vzhledem k tomu, že onemocnění COVID-19 neúměrně zasáhlo ohrožené osoby, etnické menšiny, obyvatele pečovatelských domů, poskytování rezidenčních služeb pro seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby bez domova; vzhledem k tomu, že ohrožené skupiny obyvatel čelí v případě, že nebudou mít možnost využít bezplatné testy, vyššímu riziku finanční diskriminace;

L. vzhledem k tomu, že účinné testování je také jednou z hlavních součástí strategie zaměřené na urychlení hospodářského oživení a umožnění normální vzdělávací a společenské činnosti v členských státech, aby bylo zajištěno neomezené uplatňování základních svobod;

M. vzhledem k tomu, že všechny členské státy poskytují svým občanům a rezidentům očkovací látky proti onemocnění COVID-19 zdarma, avšak bezplatné testování je možné pouze v některých členských státech; vzhledem k tomu, že občané a rezidenti ostatních členských států musejí často platit za testy na COVID-19 vysokou cenu, což některým osobám neumožňuje tyto testy provádět a vzniká tak riziko jejich diskriminace na základě sociálně-ekonomického postavení;

N. vzhledem k tomu, že aby nedocházelo k nerovnosti a diskriminaci mezi očkovanými a neočkovanými občany a rezidenty EU, mělo by být testování a očkování poskytováno zdarma;

O. vzhledem k tomu, že certifikáty o testu vydané členskými státy v souladu s certifikátem EU týkajícím se onemocnění COVID-19 by měly být uznávány členskými státy, které vyžadují potvrzení o testu na infekci COVID-19 v souvislosti s omezením volného pohybu zavedeným k omezení šíření tohoto onemocnění;

P. vzhledem k tomu, že snadno dostupné informace o dostupnosti testování na COVID-19 ve všech členských státech a o jeho ceně, pokud není poskytováno zdarma, by měly být poskytovány na jednom místě;

Q. vzhledem k tomu, že nedostatečná testovací kapacita na COVID-19 a problém cenové dostupnosti těchto testů představují výzvu z hlediska účinného řešení pandemie a významnou překážku bránící volnému pohybu osob v rámci EU, ať už za účelem práce, trávení volného času nebo setkání s rodinou či z jiného důvodu;

R. vzhledem k tomu, že mimo vlastní členský stát pracuje nebo žije 17 milionů občanů a že několik milionů jich žije v okrajových nebo příhraničních oblastech, přičemž musejí pravidelně, někdy dokonce denně překračovat hranice; vzhledem k tomu, že obtíže spojené s testováním a cena těchto testů má na tyto občany neúměrně větší dopad; vzhledem k tomu, že požadavky na testování a karanténu stále vedou v případě přeshraniční přepravy zboží a poskytování přeshraničních fyzických služeb k průtahům a vyšším nákladům;

S. vzhledem k tomu, že s nejrůznějšími obtížemi, včetně finanční bariéry a komplikovaných požadavků spojených s testováním na COVID-19, se mohou potýkat i jiní cestující;

T. vzhledem k tomu, že během současné pandemie byla na podporu široké veřejnosti a hospodářství EU přijata celá řada opatření, a to i mimořádných;

U. vzhledem k tomu, že právo na volný pohyb je v zásadě právem všech občanů EU a že v době krize je nutné přijmout veškerá opatření, aby bylo zajištěno rovné požívání tohoto práva všemi Evropany;

V. vzhledem k tomu, že Komise nakoupila očkovací látky proti onemocnění COVID-19 společně pro všechny členské státy, a zajistila tak jejich dostupnost a nižší cenu pro všechny;

W. vzhledem k tomu, že Komise podepsala dne 18. prosince 2020 se společností Abbott a Roche rámcovou smlouvu na nákup více než 20 milionů rychlých antigenních testů, které tak mají všechny členské státy k dispozici;

X. vzhledem k tomu, že ve výjimečných případech je k omezení překážek bránících volnému pohybu v rámci jednotného trhu a k zajištění spravedlivé hospodářské soutěže a poskytování základních produktů a služeb nutné zavést (dočasnou) intervenci na trhu;

1. vyzývá členské státy, aby v souvislosti s certifikátem EU týkajícím se onemocnění COVID-19 zajistily v souladu s článkem 3 mandátu Parlamentu k jednání o návrhu digitálního zeleného certifikátu ([5]) všeobecné přístupné včasné a bezplatné testování, aby bylo zaručeno právo na volný pohyb osob v EU bez diskriminace na základě ekonomických nebo finančních prostředků; poukazuje na nebezpečí finanční diskriminace, s níž by se potýkali neočkovaní občané a rezidenti EU v případě zavedení uvedeného certifikátu;

2. vyzývá členské státy, aby zajistily bezplatné testování, zejména pro pracovníky v první linii, včetně zdravotnických pracovníků a jejich pacientů, a také ve školách, na univerzitách a v zařízeních péče o děti;

3. vyzývá Komisi a členské státy, aby v případě testů na COVID-19, které se neprovádějí za účelem získání uvedeného certifikátu nebo za okolností uvedených v odstavci 2, zavedly dočasnou cenovou hranici;

4. zdůrazňuje, že tyto certifikáty vydávané na základě testu NAAT by neměly vést k dalším nerovnostem a sociálním rozdílům; zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné zajistit spravedlivý rovný přístup k testování;

5. naléhavě vyzývá členské státy, aby mezitím dále uplatňovaly doporučení Komise (EU) 2020/1595, tak aby zajistily společný přístup a účinnější testovací strategie v celé EU, a aby po jeho přijetí uplatňovaly veškerá ustanovení nařízení o certifikátu EU týkajícím se onemocnění COVID-19;

6. vyzývá Komisi a členské státy, aby za účelem vypracování nových neinvazivních testů pro děti a ohrožené skupiny obyvatel, mj. pokud jde o varianty viru způsobujícího onemocnění COVID-19, zajistily dostatečné finanční prostředky a zintenzivnily svou snahu v rámci Úřadu EU pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví;

7. zdůrazňuje, že Komise a členské státy by měly prokázat větší odhodlání chránit své občany a rezidenty, jejichž právo na svobodu pohybu by nemělo záviset na jejich sociálně-ekonomickém postavení;

8. vyzývá Komisi, aby zmobilizovala zdroje, které by usnadnily finančně spravedlivé nediskriminační zavedení interoperabilního certifikátu EU týkajícího se onemocnění COVID-19;

9. vyzývá členské státy a Komisi, aby společně nakoupily diagnostické testovací sady a podepsaly s poskytovateli laboratorních služeb v oblasti zdravotních analýz společné smlouvy, aby bylo možné rozšířit testovací kapacity na COVID-19 na úrovni EU; zdůrazňuje, že při nákupu zdravotnických prostředků je nutné zajistit vysokou míru transparentnosti a kontroly; poukazuje na to, že je naprosto nezbytné zajistit, aby Komise vyčlenila dostatečný rozpočet na zakoupení příslušného vybavení uvedeného v tomto odstavci, tak aby mohla urychleně přijmout přesvědčivé kroky;

([5]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0145.

Čtvrtek 29. dubna 2021

10. vítá, že Komise flexibilně urychlila vyřízení celních formalit a zrušila DPH u testovacích sad na COVID-19;

11. vyzývá členské státy, aby zdravotnickým pracovníkům a proškoleným osobám umožnila shromažďovat údaje o testování a hlásit je příslušným orgánům; zdůrazňuje, že je důležité upravovat testovací kapacity podle nejnovějších epidemiologických údajů a nahlašovat veškeré výsledky, a to i v případě, že jsou prováděny v testovacích střediscích a na pracovištích bez akreditace;

12. vyzývá Komisi, aby prostřednictvím nástroje pro mimořádnou podporu podpořila členské státy, tak aby mohly hradit náklady na testy na COVID-19, a požádala je o dobrovolný příspěvek a zajistila další finanční prostředky pro dohody o předběžném nákupu a bezplatné poskytování očkovacích látek; očekává, že toto společné úsilí inspiruje další členské státy k zajištění větší dostupnosti bezplatného testování občanů a rezidentů EU;

13. vyzývá Komisi, aby na internetových stránkách „Re-open EU“ poskytovala jasné informace o dostupnosti testů na COVID-19 a o pracovištích provádějících tyto testy a aby urychleně vytvořila aplikaci, která by uživatelům pomohla při hledání nejbližšího testovacího střediska; vyzývá Komisi, aby pomocí rozhraní pro programování aplikací zajistila snadnou dostupnost těchto informací, tak aby je cestovní kanceláře mohly jednoduše poskytovat svým klientům;

14. naléhavě vyzývá členské státy, aby v celé EU rozšířily na základě mobilních testovacích týmů a společného využívání laboratoří testovací kapacity, a to jak v případě testů NAAT, tak i rychlých antigenních testů, zejména v hlavních dopravních uzlech a turistických destinacích, mj. ve vzdálených a ostrovních regionech a v příhraničních oblastech;

15. vyzývá Komisi, aby s cílem zajistit fyzickou dostupnost testovacích středisek podpořila orgány členských států při jejich budování;

16. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, Radě a vládám a parlamentům členských států.